EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 22.6.2021
COM(2021) 341 final

2021/0167 (NLE)

Voorstel voor een

UITVOERINGSBESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Duitsland

{SWD(2021) 163 final}

2021/0167 (NLE)

Voorstel voor een

UITVOERINGSBESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Duitsland

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit[1], en met name artikel 20,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De COVID-19-uitbraak heeft ontwrichtende gevolgen gehad voor de economie van Duitsland, bovenop de uitdagingen die reeds vóór de pandemie bestonden. In 2019 bedroeg het bruto binnenlands product (bbp) per hoofd van de bevolking van Duitsland 133 % van het EU-gemiddelde. Volgens de voorjaarsprognoses 2021 van de Commissie is het reële bbp van Duitsland in 2020 gedaald met 4,9 % en wordt verwacht dat het in 2020 en 2021 samen zal dalen met 1,7 %. De economie herstelt relatief snel, maar bepaalde reeds eerder aanwezige aspecten blijven op middellange termijn van invloed zijn op de economische prestaties, zoals met name een onevenwichtigheid tussen besparingen en investeringen, waarbij de particuliere en publieke investeringen achterblijven bij de investeringsbehoeften, en een suboptimaal gebruik van het arbeidsmarktpotentieel van inactieve of ondervertegenwoordigde groepen.

(2) Op 9 juli 2019 en op 20 juli 2020 heeft de Raad in het kader van het Europees Semester aanbevelingen gericht tot Duitsland. De Raad heeft in 2020 met name aanbevolen om de onmiddellijke gevolgen van COVID-19 te verzachten, de pandemie doeltreffend aan te pakken en voldoende middelen voor gezondheidszorg vrij te maken. Meer in het algemeen kreeg Duitsland de aanbeveling om de openbare en particuliere investeringen te verhogen, met name in de groene en digitale transitie, waarbij bijzondere aandacht moet worden besteed aan gebieden als vervoer, een schoon, efficiënt en geïntegreerd energiesysteem, digitalisering, opleiding, huisvesting en O&O. De Raad beval ook aan de digitalisering van overheidsdiensten en kmo's te verbeteren, de regelgevende en administratieve lasten terug te dringen en het concurrentievermogen in bedrijfsdiensten en gereguleerde beroepen te versterken. Bovendien heeft de Raad Duitsland verzocht om de belastingdruk op arbeid te

[1] PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17.

verschuiven naar andere domeinen, factoren die ontmoedigen om meer uren te werken te beperken, met inbegrip van de hoge belasting op arbeidsinkomsten, met name voor laagbetaalden en tweede verdieners, de houdbaarheid van zijn pensioenstelsel op lange termijn veilig te stellen, hogere salarisgroei te ondersteunen en de onderwijsresultaten en het vaardigheidsniveau van kansarme groepen te verbeteren. De Commissie heeft de vooruitgang bij de uitvoering van deze landspecifieke aanbevelingen beoordeeld ten tijde van de indiening van het herstel- en veerkrachtplan en is tot de bevinding gekomen dat de aanbeveling om alle nodige maatregelen te nemen om de pandemie doeltreffend te bestrijden en de economie en het daaruit voortvloeiende herstel te ondersteunen, volledig ten uitvoer is gelegd.

(3) Op 2 juni 2021 heeft de Commissie een grondige evaluatie van Duitsland[2] krachtens artikel 5 van Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad[3] gepubliceerd. De Commissie concludeerde dat Duitsland wordt geconfronteerd met macro-economische onevenwichtigheden met grensoverschrijdende relevantie, met name dat het overschot op de lopende rekening op een hoog niveau blijft, wat een gematigd investeringsniveau in verhouding tot de spaartegoeden weerspiegelt.

(4) [In de aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone[4] hebben de lidstaten van de eurozone de aanbeveling gekregen om, mede via hun herstel- en veerkrachtplannen, onder meer te zorgen voor een beleidsstandpunt dat het herstel ondersteunt, en om de convergentie, veerkracht en duurzame en inclusieve groei verder te verbeteren. De Raad beval ook aan om de nationale institutionele kaders te versterken, te zorgen voor macrofinanciële stabiliteit, de EMU te voltooien, en de internationale rol van de euro te versterken.] [If the Council recommendation is not adopted by the time of the CID adoption, please remove the recital].

(5) Op 28 april 2021 heeft Duitsland, in overeenstemming met artikel 18, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241, zijn herstel- en veerkrachtplan ingediend bij de Commissie. Die indiening van het plan volgde op een in overeenstemming met het nationale rechtskader uitgevoerd proces van raadpleging van lokale en regionale autoriteiten, sociale partners, maatschappelijke organisaties, jongerenorganisaties en andere relevante belanghebbenden. Het nationale draagvlak voor de herstel- en veerkrachtplannen vormt de basis voor de succesvolle uitvoering en het blijvende effect ervan op nationaal niveau en voor de geloofwaardigheid op Europees niveau. Krachtens artikel 19 van die verordening heeft de Commissie de relevantie, doeltreffendheid, efficiëntie en samenhang van het herstel- en veerkrachtplan beoordeeld in overeenstemming met de beoordelingsrichtsnoeren van bijlage V bij die verordening.

(6) De herstel- en veerkrachtplannen moeten de algemene doelstellingen nastreven van de bij Verordening (EU) 2021/241 ingestelde herstel- en veerkrachtfaciliteit en het bij

---

2 SWD(2021) 401 final

3 Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 betreffende de preventie en correctie van macro-economische onevenwichtigheden (PB L 306 van 23.11.2011, blz. 25).

4 In afwachting van de definitieve aanneming door de Raad, na goedkeuring door de Europese Raad. De op 16 december 2020 door de Eurogroep overeengekomen tekst is beschikbaar op: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14356-2020-INIT/nl/pdf

Verordening (EU) 2020/2094 van de Raad[5] vastgestelde EU-herstelinstrument ter ondersteuning van het herstel na de COVID-19-crisis. Ze moeten de economische, sociale en territoriale cohesie van de Unie bevorderen door bij te dragen tot de zes pijlers die genoemd worden in artikel 3 van Verordening (EU) 2021/241.

(7) De uitvoering van de herstel- en veerkrachtplannen van de lidstaten zal gecoördineerde investeringen en hervormingen in de hele Unie teweegbrengen. Via de gecoördineerde en gelijktijdige uitvoering van deze hervormingen en investeringen en de uitvoering van grensoverschrijdende projecten zullen deze hervormingen en investeringen elkaar versterken en positieve overloopeffecten in de hele Unie genereren. Ongeveer een derde van het effect van de faciliteit op de groei en de jobcreatie in de lidstaten zal dan ook afkomstig zijn van overloopeffecten uit andere lidstaten.

Een evenwichtige respons die bijdraagt tot de zes pijlers

(8) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt a), van Verordening (EU) 2021/241 en punt 2.1 van bijlage V bij die verordening vormt het herstel- en veerkrachtplan in hoge mate (score A) een alomvattende en voldoende evenwichtige respons op de economische en sociale situatie en draagt het zodoende bij aan elk van de zes in artikel 3 van Verordening (EU) 2021/241 bedoelde pijlers, daarbij rekening houdend met de specifieke uitdagingen van en de financiële toewijzing aan de betrokken lidstaat.

(9) Aangezien het herstel- en veerkrachtplan een holistische benadering volgt om tot herstel te komen en tegelijkertijd de sociaaleconomische veerkracht verbetert, vormt het een alomvattende respons op de economische en sociale situatie. De 40 maatregelen in het plan vormen een evenwichtige mix van hervormingen en investeringen die betrekking hebben op het economisch, industrieel, digitaal, milieu-, sociaal en gezondheidsbeleid.

(10) Het herstel- en veerkrachtplan draagt op evenwichtige wijze bij tot de zes pijlers die vermeld zijn in artikel 3 van Verordening (EU) 2021/241. Het legt sterk de nadruk op de groene transitie: minstens 42 % van de toewijzing is bestemd voor maatregelen in verband met klimaatbescherming, waaronder belangrijke maatregelen op het gebied van mobiliteit en huisvesting. De digitale ambitie van het plan is nog groter en is goed voor minstens 52 % van de toewijzing, verspreid over industrieel beleid, onderwijs, sociaal beleid, gezondheidszorg en openbaar bestuur. De investeringen en hervormingen pakken administratieve knelpunten aan teneinde investeringen te vergemakkelijken en slimme en inclusieve groei te bevorderen, en komen tevens ten goede aan kmo's. De sociale cohesie wordt bevorderd door middel van diverse maatregelen om het openbaar bestuur te moderniseren en kansarme groepen te ondersteunen, socialezekerheidsbijdragen te plafonneren en onderwijs en vaardigheden te versterken, met name door de digitalisering van het onderwijs te ondersteunen. In het plan wordt sterk de nadruk gelegd op het bevorderen van investeringen en het aanpakken van investeringsknelpunten, hetgeen naar verwachting de lokale autoriteiten zal helpen om uitdagingen op het gebied van infrastructuur aan te pakken en derhalve zal bijdragen tot de territoriale cohesie. Hervormingen van het openbaar bestuur, investeringen om het stelsel van gezondheidszorg te versterken en maatregelen om de overheidsdiensten te digitaliseren en te moderniseren en

[5] Verordening (EU) 2020/2094 van de Raad van 14 december 2020 tot vaststelling van een herstelinstrument van de Europese Unie ter ondersteuning van het herstel na de COVID-19-crisis (PB L 433I van 22.12.2020, blz. 23).

belemmeringen voor investeringen weg te nemen, dragen bij tot grotere veerkracht. Verschillende maatregelen op het gebied van vaardigheden komen ten goede aan de volgende generatie.

Het aanpakken van alle of een aanzienlijk deel van de in de landspecifieke aanbevelingen genoemde uitdagingen

(11) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt b), van Verordening (EU) 2021/241 en punt 2.2 van bijlage V bij die verordening zal het herstel- en veerkrachtplan naar verwachting bijdragen tot een doeltreffende aanpak van alle of een significant deel van de uitdagingen (score A) die zijn vastgesteld in de tot Duitsland gerichte landspecifieke aanbevelingen, met inbegrip van de begrotingsaspecten en de aanbevelingen die krachtens artikel 6 van Verordening (EU) nr. 1176/2011 zijn gedaan, of de uitdagingen die zijn vastgesteld in andere relevante documenten die officieel door de Commissie zijn vastgesteld in het kader van het Europees Semester.

(12) Het plan bevat een uitgebreide reeks elkaar versterkende hervormingen en investeringen die bijdragen tot het aanpakken van alle of een aanzienlijk deel van de economische en sociale uitdagingen die zijn geschetst in de landspecifieke aanbevelingen die de Raad in het Europees Semester van 2019 en 2020 tot Duitsland heeft gericht.

(13) De aanbevelingen in verband met de onmiddellijke respons van het begrotingsbeleid op de pandemie kunnen worden geacht buiten het toepassingsgebied van het herstel- en veerkrachtplan van Duitsland te vallen, onverminderd het feit dat Duitsland over het algemeen op passende en toereikende wijze heeft gereageerd op de onmiddellijke behoefte aan ondersteuning van de economie via begrotingsmaatregelen in 2020 en 2021, overeenkomstig de bepalingen van de algemene ontsnappingsclausule.

(14) De uitvoering van het plan zal naar verwachting tegemoetkomen aan verscheidene landspecifieke aanbevelingen met betrekking tot het verhogen van de investeringen en het beperken van de administratieve lasten, aangezien het plan tot doel heeft de investeringsknelpunten aanzienlijk te beperken en de investeringen op te trekken. Naar verwachting zullen de openbare en particuliere investeringen vooral worden bevorderd door de oprichting van een gezamenlijke werkgroep op federaal en deelstaatniveau voor efficiënt en burger- en ondernemingsvriendelijk bestuur, de ondersteuning van lokale overheden via PD – Berater der öffentlichen Hand GmbH (“Partnerschaft Deutschland”) bij de effectieve uitvoering van investeringsfinanciering en de juridische maatregelen om de plannings- en vergunningsprocedures te versnellen. Bovendien zullen de investeringen naar verwachting aantrekken, ter weerspiegeling van de in het plan aangegane verbintenissen om decarbonisatie en op waterstof gebaseerde oplossingen te ondersteunen, met de nadruk op hernieuwbare waterstof, en via maatregelen inzake duurzame mobiliteit, met inbegrip van emissievrije voertuigen en laadstations, O&O en de digitalisering van de economie, kmo’s inbegrepen, en inzake onderwijs, gezondheidszorg en openbaar bestuur.

(15) De uitvoering van het plan zal naar verwachting ook bijdragen tot de aanpak van landspecifieke aanbevelingen die betrekking hebben op onderwijs, arbeidsmarktparticipatie, arbeidsbelasting en sociaal beleid, door de digitalisering van het onderwijs te verbeteren, studenten met leerachterstand te ondersteunen, de kinderopvang te versterken, de transparantie van de pensioenen te verbeteren en de toenames van de belastingwig een halt toe te roepen.

(16) Door de aanpak van de bovengenoemde uitdagingen zal het herstel- en veerkrachtplan naar verwachting ook bijdragen tot het corrigeren van de onevenwichtigheden[6] waarmee Duitsland te kampen heeft, met name met betrekking tot het nog steeds hoge overschot op de lopende rekening, dat een gematigd investeringsniveau in verhouding tot de spaartegoeden weerspiegelt en grensoverschrijdende relevantie heeft.

(17) Het plan vormt een solide basis voor verdere hervormings- en investeringsinspanningen om in de komende jaren verdere structurele uitdagingen aan te pakken.

Bijdrage aan het groeipotentieel, de banencreatie en de economische, sociale en institutionele veerkracht

(18) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt c), van Verordening (EU) 2021/241 en punt 2.3 van bijlage V bij die verordening zal het herstel- en veerkrachtplan naar verwachting een hoge impact (score A) hebben op het versterken van het groeipotentieel, de jobcreatie en de economische, sociale en institutionele veerkracht van Duitsland, waarmee wordt bijgedragen aan de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten, onder meer door middel van de bevordering van het kinder- en jeugdbeleid, alsmede op het verzachten van de economische en sociale gevolgen van de COVID-19-crisis en daarmee het bevorderen van de economische, sociale en territoriale cohesie en de convergentie binnen de Unie.

(19) Uit simulaties door de diensten van de Commissie blijkt dat het plan het potentieel heeft om het bbp van Duitsland met 0,4 % tot 0,7 % op te trekken tegen 2026[7]. Het plan zal naar verwachting slimme, duurzame en inclusieve groei bevorderen, waarbij een belangrijke bijdrage wordt geleverd door investeringen die een succesvolle klimaat- en digitale transitie ondersteunen, aanzetten tot innovatie, de economie koolstofvrij maken, met inbegrip van vervoer en industrie, en het bedrijfsleven, het openbaar bestuur en de overheidsdiensten digitaliseren. Naar verwachting zullen de maatregelen leiden tot een ruimer gebruik van emissievrije voertuigen, een grotere beschikbaarheid van op waterstof gebaseerde technologieën en een klimaatvriendelijker en energie-efficiënter woningbestand. De maatregelen zullen het wellicht ook gemakkelijker maken voor bedrijven, met inbegrip van kmo's, om te investeren. De verbetering van het onderwijs en de vaardigheden via de maatregelen ter verbetering van onderwijsmethoden, lesmateriaal en specifieke ondersteuning, zal naar verwachting ten goede komen van zowel de productiviteit, de veerkracht als de inclusie.

(20) Het herstel- en veerkrachtplan komt tegemoet aan sociale kwetsbaarheden en bevordert de sociale cohesie via een reeks maatregelen, hetgeen ook bijdraagt tot de verwezenlijking van de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten. Families met kinderen zullen naar verwachting profiteren van bij het plan voorziene maatregelen als de uitbreiding van de kinderopvang met 90 000 plaatsen, waardoor het tekort aan beschikbare plaatsen tijdig wordt aangepakt. Met extra

---

6 In de aanbevelingen die in 2019 en 2020 krachtens artikel 6 van Verordening (EU) nr. 1176/2011 zijn gedaan, wordt verwezen naar deze macro-economische onevenwichtigheden.

7 Dergelijke simulaties vormen een weerspiegeling van het totale effect van NGEU, dat ook financiering voor ReactEU omvat, en verhoogde financiering voor Horizon, InvestEU, het Fonds voor een rechtvaardige transitie, plattelandsontwikkeling en RescEU. Dergelijke simulaties houden geen rekening met het mogelijke positieve effect van structurele hervormingen, dat substantieel kan zijn.

onderwijsondersteuning voor leerlingen die door de pandemie achterstand hebben opgelopen, wordt getracht een vierde van alle leerlingen te bereiken. Om het leerlingstelsel, dat negatief werd beïnvloed door de pandemie, te ondersteunen, bevat het plan financiële prikkels voor bedrijven om leerlingen in dienst te nemen en te houden, hetgeen bijdraagt tot de verwezenlijking van de jongerengarantie[8]. Met de maatregel "sociale garantie 2021" draagt het plan bij tot het voorkomen van een stijging van de indirecte arbeidskosten, die hoog zijn in Duitsland, door de socialezekerheidsbijdragen te plafonneren op 40 %. Duitsland verbindt er zich in zijn plan ook toe om een digitaal pensioenportaal te ontwikkelen om burgers te ondersteunen bij hun pensioenplanning, door een overzicht te geven van hun individuele voorzieningen. Het plan bevat ook maatregelen ter verbetering van de werking van het gezondheidszorgstelsel, die naar verwachting de hele samenleving ten goede zullen komen.

Geen ernstige afbreuk doen

(21) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt d), van Verordening (EU) 2021/241 en punt 2.4 van bijlage V bij die verordening zal het herstel- en veerkrachtplan naar verwachting waarborgen dat geen enkele erin opgenomen maatregel voor de uitvoering van hervormingen en investeringsprojecten ernstig afbreuk doet aan milieudoelstellingen (score A) in de zin van artikel 17 van Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad[9] (het beginsel "geen ernstige afbreuk doen"). In het herstel- en veerkrachtplan van Duitsland wordt de naleving van het beginsel "geen ernstige afbreuk doen" beoordeeld. Deze beoordeling volgt de methode die is uiteengezet in de technische richtsnoeren van de Commissie voor de toepassing van het beginsel "geen ernstige afbreuk doen" in het kader van de verordening betreffende de herstel- en veerkrachtfaciliteit (2021/C 58/01). De beoordeling heeft betrekking op de zes milieudoelstellingen in de zin van artikel 17 van Verordening (EU) 2020/852, namelijk de mitigatie van klimaatverandering, de adaptatie aan klimaatverandering, het duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen, de circulaire economie, de preventie en bestrijding van verontreiniging, en de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen. Het milieueffect wordt op maatregelniveau beoordeeld, d.w.z. één beoordeling per hervorming of investering.

Bijdrage tot de groene transitie, met inbegrip van biodiversiteit

(22) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt e), van Verordening (EU) 2021/241 en punt 2.5 van bijlage V bij die verordening bevat het herstel- en veerkrachtplan maatregelen die in hoge mate (score A) bijdragen tot de groene transitie, met inbegrip van biodiversiteit, of de aanpak van de daaruit voortvloeiende uitdagingen. De maatregelen ter ondersteuning van de klimaatdoelstellingen zijn goed voor minstens 42 % van de totale toewijzing van het plan, berekend volgens de methode van bijlage VI bij Verordening (EU) 2021/241. Overeenkomstig artikel 17 van Verordening (EU)

[8] Aanbeveling van de Raad van 30 oktober 2020 inzake Een brug naar banen – Versterking van de jongerengarantie en tot vervanging van de Aanbeveling van de Raad van 22 april 2013 tot invoering van een jongerengarantie, PB C 372 van 4.11.2020, blz. 1.

[9] Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2020 betreffende de totstandbrenging van een kader ter bevordering van duurzame beleggingen en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/2088 (PB L 198 van 22.6.2020, blz. 13).

2021/241 strookt het herstel- en veerkrachtplan met de informatie in het nationale energie- en klimaatplan 2030.

(23) In het plan wordt sterk de nadruk gelegd op de pijler "groene transitie". Om klimaatdoelstellingen te ondersteunen op gebieden als energietransitie en aanpassing aan de klimaatverandering, voorziet het plan in een breed scala aan maatregelen die kunnen worden gegroepeerd in drie grote actiegebieden. Ten eerste ligt de focus van een aantal acties in het plan op de ontwikkeling van een efficiënte waterstofeconomie in de industrie en de economie in het algemeen, met de nadruk op hernieuwbare waterstof. Ten tweede wordt ook een aanzienlijke inspanning geleverd om de investeringen in klimaatvriendelijke mobiliteit te versnellen, teneinde de uitdagingen van Duitsland op het gebied van duurzaam vervoer aan te pakken. Ten slotte bevat het plan een reeks maatregelen ter bevordering van klimaatvriendelijk bouwen en renoveren, met een sterke nadruk op energie-efficiënte renovatie.

(24) Deze maatregelen dragen rechtstreeks bij tot de groene transitie, met name de mitigatie van de klimaatverandering. Ze dragen bovendien ook indirect bij tot de andere doelstellingen van de groene transitie, met name door circulariteit te bevorderen en emissies van luchtverontreinigende stoffen terug te dringen, en liggen in de lijn van het Duitse nationale energie- en klimaatplan ("NECP") voor 2021-2030 en het Duitse klimaatactieplan 2050. Het plan bevat geen maatregelen die biodiversiteit als doel hebben, maar omdat de maatregelen van het plan bijdragen tot de mitigatie van klimaatverandering, kunnen ze ook bevorderlijk zijn voor het behoud van de biodiversiteit, aangezien klimaatverandering een van de grootste bedreigingen is voor de biodiversiteit. Duitsland heeft een systematische "geen ernstige afbreuk doen"-beoordeling uitgevoerd, waaruit blijkt dat geen enkele van de voorgestelde maatregelen ernstige afbreuk doet aan de biodiversiteit.

Bijdrage aan de digitale transitie

(25) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt f), van Verordening (EU) 2021/241 en punt 2.6 van bijlage V bij die verordening bevat het herstel- en veerkrachtplan maatregelen die in hoge mate (score A) bijdragen tot de digitale transitie of de aanpak van de daaruit voortvloeiende uitdagingen. De maatregelen ter ondersteuning van de digitale doelstellingen zijn goed voor minstens 52 % van de totale toewijzing van het plan, berekend volgens de methode van bijlage VII bij Verordening (EU) 2021/241.

(26) Gezien het significante aandeel van de totale toewijzing en de prominente plaats voor digitale aspecten in de meeste componenten ervan, legt het herstel- en veerkrachtplan van Duitsland sterk de nadruk op de digitale transitie en de daaruit voortvloeiende uitdagingen in alle sectoren.

(27) De digitale transformatie van de overheidsdiensten, met inbegrip van de gezondheidsdiensten, en bedrijven, twee aspecten waarop Duitsland momenteel onder het EU-gemiddelde presteert, worden goed aangepakt in het plan. Het plan bevat een volledige component die betrekking heeft op de modernisering van de overheidsdiensten via versnelde digitalisering en het bevorderen van interoperabiliteit. Binnen de component die gewijd is aan gezondheid zijn twee maatregelen gericht op het versnellen van de digitale transformatie van respectievelijk de openbare gezondheidsdiensten en de ziekenhuizen. Wat de bedrijven betreft, voorziet het plan in investeringen ter ondersteuning van de digitale en groene transitie van de automobielindustrie.

(28) Het plan omvat ook belangrijke maatregelen op het gebied van menselijk kapitaal en investeringen in geavanceerde digitale technologieën, zoals een component inzake digitalisering van het onderwijs en een andere die bijdragen omvat aan twee grootschalige Europese initiatieven op het gebied van micro-elektronica en cloud- en edgetechnologieën van de volgende generatie.

Blijvende effecten

(29) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt g), van Verordening (EU) 2021/241 en deel 2.7 van bijlage V bij die verordening zal het herstel- en veerkrachtplan naar verwachting in hoge mate (score A) een blijvend effect sorteren voor Duitsland.

(30) Het plan bevat hervormingen van het openbaar bestuur die erop gericht zijn de digitalisering van het bestuur te bevorderen, de administratieve lasten voor burgers en bedrijven terug te dringen en de planning en goedkeuring van openbare investeringsprojecten verder te versnellen. Deze maatregelen zullen naar verwachting de achterstand op het gebied van openbare investeringen wegwerken en het ondernemingsklimaat op lange termijn investeringsvriendelijker maken door de kwaliteit van de openbare infrastructuur en efficiënte digitale overheidsdiensten te waarborgen en langdurige productiviteitsverhogende effecten mogelijk te maken.

(31) Het plan bestaat uit een reeks maatregelen die erop gericht zijn koolstofvrije energie ingang te doen vinden, met bijzondere aandacht voor hernieuwbare waterstof, emissiearme mobiliteit en huisvesting, digitalisering van de overheid, onderwijs, gezondheidszorg en het bedrijfsleven, en te zorgen voor betere toegang tot vaardigheden voor kwetsbare jongeren. De aanpak van deze uitdagingen moet duurzame en inclusieve groei mogelijk maken. Bovendien zullen de maatregelen naar verwachting een blijvend gunstig effect hebben op het menselijk kapitaal en de hulpbronnenefficiëntie. Het blijvende effect van het plan kan ook worden vergroot aan de hand van synergieën tussen het plan en andere fondsen, met inbegrip van de cohesiefondsen, gefinancierde programma's, met name door territoriale uitdagingen grondig aan te pakken en een evenwichtige ontwikkeling te bevorderen.

Monitoring en uitvoering

(32) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt h), van Verordening (EU) 2021/241 en deel 2.8 van bijlage V bij die verordening zijn de in het herstel- en veerkrachtplan voorgestelde regelingen passend (score A) om te zorgen voor een doeltreffende monitoring en uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het beoogde tijdschema en de beoogde mijlpalen en streefdoelen, alsmede de bijbehorende indicatoren.

(33) De coördinerende instantie van het federale ministerie van Financiën en de vakministeries zijn verantwoordelijk voor de doeltreffende uitvoering van het plan. De diverse regelingen die zijn opgezet om te onderhandelen over, vorm te geven aan en in te staan voor een efficiënte en regelmatige uitvoering van het plan, zijn geloofwaardig wat betreft het wettelijke mandaat en de bestuurlijke capaciteit. De mijlpalen en streefdoelen van het plan vormen een systeem dat geschikt is om toezicht te houden op de uitvoering van het plan. De mijlpalen en streefdoelen zijn duidelijk en realistisch, en de indicatoren voor deze mijlpalen en streefdoelen zijn relevant, aanvaardbaar en robuust. De mijlpalen en streefdoelen zijn ook relevant voor reeds voltooide maatregelen die in aanmerking komen overeenkomstig artikel 17, lid 2, van de verordening. Om een betalingsverzoek te kunnen rechtvaardigen, moeten deze

mijlpalen en streefdoelen in de loop van de tijd op bevredigende wijze worden bereikt. De door de Duitse autoriteiten beschreven controlemechanismen, gegevensverzamelingsmethoden en verantwoordelijkheden lijken voldoende robuust om de uitbetalingsverzoeken op passende wijze te rechtvaardigen, zodra de mijlpalen en streefdoelen zijn bereikt.

(34) De lidstaten moeten zorgen voor communicatie en erkenning van de financiering in het kader van de faciliteit, overeenkomstig artikel 34 van Verordening (EU) 2021/241. In het kader van het instrument voor technische ondersteuning kunnen de lidstaten om technische ondersteuning bij de uitvoering van hun plan verzoeken.

Kosten

(35) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt i), van Verordening (EU) 2021/241 en deel 2.9 van bijlage V bij die verordening is de in het plan verstrekte motivering voor het bedrag van de geraamde totale kosten van het herstel- en veerkrachtplan in redelijke mate (score B) redelijk en aannemelijk, strookt het met het kostenefficiëntiebeginsel en staat het in verhouding tot de verwachte nationale economische en sociale gevolgen.

(36) Uit de verstrekte kostenramingen en ondersteunende documenten blijkt dat de mate van detaillering en grondigheid van de berekeningen varieert. Volgens de verstrekte informatie zijn er geen aanwijzingen dat de redelijkheid of plausibiliteit van kosten in het gedrang komt. Voor bepaalde maatregelen hadden meer gedetailleerde ramingen de mate van zekerheid echter kunnen vergroten. De geraamde totale kosten van het ingediende herstel- en veerkrachtplan zijn in overeenstemming met het kostenefficiëntiebeginsel, en de kosten staan in verhouding tot het verwachte nationale economische en sociale effect.

Bescherming van de financiële belangen

(37) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt j), van Verordening (EU) 2021/241 en deel 2.10 van bijlage V bij die verordening zijn de in het herstel- en veerkrachtplan voorgestelde regelingen passend (score A) om corruptie, fraude en belangenconflicten bij het gebruik van de financiële middelen die op grond van deze verordening zijn verstrekt, te voorkomen, op te sporen en recht te zetten, en wordt verwacht dat de regelingen daadwerkelijk dubbele financiering in het kader van de verordening en andere Unieprogramma's zullen voorkomen. Dit doet geen afbreuk aan de toepassing van andere instrumenten om de naleving van de EU-wetgeving te bevorderen en af te dwingen, met inbegrip van instrumenten om corruptie, fraude en belangenconflicten te voorkomen, op te sporen en te verhelpen en om de Uniebegroting te beschermen overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad.

(38) Het in het herstel- en veerkrachtplan van Duitsland beschreven internecontrolesysteem is sterk afhankelijk van de bestaande nationale auditprocessen en -structuren, wat resulteert in passende empowerment en administratieve capaciteit. De actoren, namelijk de coördinerende eenheid van het ministerie van Financiën, de interne controle-eenheden van elk ministerie en de nationale rekenkamer, en hun rollen en verantwoordelijkheden voor de uitvoering van de interne controletaken, zijn duidelijk vastgesteld. De actoren zijn onafhankelijk in hun werking en de scheiding van de relevante functies is gerespecteerd; de controlesystemen zijn derhalve robuust en passend.

(39) De nationale wet- en regelgeving wordt als efficiënt beschouwd voor het voorkomen, opsporen en corrigeren van onregelmatigheden als fraude, corruptie of belangenconflicten bij het gebruik van de middelen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit. Dit geldt ook voor het vermijden van dubbele financiering uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit en andere programma's van de Unie. Het regelgevingskader en de uitvoerende overheidsinstanties zijn op passende wijze beschreven en de voor de controles verantwoordelijke actoren beschikken over de wettelijke bevoegdheden en administratieve capaciteit om hun respectieve rollen en taken uit te voeren. Duitsland heeft aangegeven dat een geïntegreerd IT-systeem zal worden opgezet voor de passende verzameling, opslag en rapportering van de gegevens die nodig zijn voor de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan. Duitsland heeft een proces op gang gebracht om zijn IT-systeem te laten controleren door de rekenkamer (*Bundesrechnungshof*), teneinde eventuele zwakke punten op te sporen en onverwijld aan te pakken overeenkomstig de aanbevelingen van het controleverslag, en om te garanderen dat alle in artikel 22, lid 2, punt d), van Verordening (EU) 2021/241 bedoelde gegevens volledig worden geregistreerd, onder meer ook aan de hand van een overgangssysteem. Duitsland heeft zich ertoe verbonden toegang tot die gegevens te verlenen.

Samenhang van het plan

(40) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt k), van Verordening (EU) 2021/241 en deel 2.11 van bijlage V bij die verordening bevat het herstel- en veerkrachtplan in hoge mate (score A) maatregelen voor de uitvoering van hervormingen en openbare investeringsprojecten die coherente acties vormen.

(41) Het Duitse herstel- en veerkrachtplan is coherent geformuleerd, met een duidelijke strategische focus op de groene en digitale transitie. De hervormingen en investeringen binnen elke component zijn gericht op het bereiken van coherente doelstellingen en hun verwachte resultaten versterken elkaar. De geplande acties zijn samenhangend en complementair, ook over de verschillende componenten heen, waarbij de geplande investeringen gepaard gaan met structurele hervormingen om het effect ervan te versterken. Ook de maatregelen uit verschillende componenten zijn samenhangend en intrinsiek complementair. Om ruimere samenhang over de instrumenten heen te bevorderen, met name met de fondsen van het Europees cohesiebeleid, wordt een evenwichtige territoriale toewijzing van de middelen aangemoedigd.

Gelijkheid

(42) Kwesties in verband met gendergelijkheid en gelijke kansen voor iedereen komen aan bod in verscheidene componenten van het plan. Bijzonder relevante maatregelen zijn onder meer het verbeteren van de beschikbaarheid van voor- en vroegschoolse educatie en opvang van hoge kwaliteit die zowel gendergelijkheid als het terugdringen van sociaaleconomische nadelen bevordert. Naar verwachting zal de steun voor leerlingplaatsen en hulp voor studenten met leerachterstand ten gevolge van COVID-19 meer dan proportioneel ten goede komen aan jongeren met een kwetsbare achtergrond, met inbegrip van jongeren met een migratieachtergrond.

Zelfbeoordeling van de beveiliging

(43) Duitsland heeft geen zelfbeoordeling van de beveiliging uitgevoerd, overeenkomstig artikel 18, lid 4, punt g), van Verordening (EU) 2021/241, omdat het dat niet passend vond.

Grensoverschrijdende en meerlandenprojecten

(44) Een centraal kenmerk van het Duitse herstel- en veerkrachtplan is de opname van belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang ("IPCEI") die gepland zijn op het gebied van waterstof (1 500 000 000 EUR), micro-elektronica (1 500 000 000 EUR) en cloud- en edgetechnologieën van de volgende generatie (750 000 000 EUR). Deze meerlandenprojecten zijn samen met andere landen opgestart.

Raadplegingsproces

(45) Op basis van de door Duitsland verstrekte samenvatting van het raadplegingsproces zijn de relevante belanghebbenden geraadpleegd in de voorbereidingsfase van het plan en is rekening gehouden met hun standpunten. De *Länder* zijn, binnen de grenzen van hun bevoegdheden, in een vroeg stadium en in tal van stappen bij de uitwerking van het plan betrokken. Hun standpunten, met name met betrekking tot de governancestructuur tijdens de uitvoeringsfase, komen tot uiting in het plan. Het federale parlement is regelmatig geïnformeerd over de inhoud van het plan. De standpunten van de sociale partners en milieuorganisaties komen vooral tot uiting in de selectie van de maatregelen van het plan. Na de raadpleging is een deel van de oorspronkelijk geplande hervormingen en investeringen aangepast of uit het plan geschrapt. Sociale belanghebbenden, vertegenwoordigers van de industrie en het bedrijfsleven, het maatschappelijk middenveld en de nationale raad voor de productiviteit werden eveneens geraadpleegd. Wat de grensoverschrijdende projecten in het plan betreft, werkte Duitsland nauw samen met andere lidstaten.

(46) Ook tijdens de uitvoeringsfase van het plan zal naar verwachting overleg worden gepleegd met de *Länder*, ook op gemeenteniveau. Op verzoek van de *Länder* voorziet de governancestructuur in regelmatige coördinatievergaderingen tussen de *Länder* en de federale vakministeries die verantwoordelijk zijn voor hervormingen en investeringen die rechtstreeks gevolgen hebben voor de bevoegdheden van de *Länder* in een federale context. De *Länder* moeten ook nauw en tijdig worden betrokken bij de rapportering over de voortgang van de uitvoering. Om de betrokkenheid van de relevante actoren te waarborgen, is het van cruciaal belang dat alle lokale autoriteiten en belanghebbenden, met inbegrip van de sociale partners, bij het plan worden betrokken gedurende de volledige uitvoering van de daarin opgenomen investeringen en hervormingen.

Positieve beoordeling

(47) Na de positieve beoordeling door de Commissie van het herstel- en veerkrachtplan van Duitsland, waarin zij tot de bevinding kwam dat het plan voldoet aan de in Verordening (EU) 2021/241 uiteengezette beoordelingscriteria, overeenkomstig artikel 20, lid 2, en bijlage V van die verordening, moeten in dit besluit de hervormingen en investeringsprojecten worden uiteengezet die nodig zijn voor de uitvoering van het plan, de relevante mijlpalen, streefdoelen en indicatoren en het bedrag dat door de Unie in de vorm van niet-terugbetaalbare financiële steun ter beschikking wordt gesteld voor de uitvoering van het plan.

Financiële bijdrage

(48) De geraamde totale kosten van het herstel- en veerkrachtplan van Duitsland bedragen 26 518 833 613 EUR[10], wat hoger is dan de maximale financiële bijdrage. Aangezien het herstel- en veerkrachtplan op bevredigende wijze voldoet aan de beoordelingscriteria van Verordening (EU) 2021/241 en aangezien voorts het bedrag van de geraamde totale kosten van het herstel- en veerkrachtplan hoger is dan de maximale financiële bijdrage die voor Duitsland beschikbaar is, moet de aan het herstel- en veerkrachtplan van Duitsland toegewezen financiële bijdrage gelijk zijn aan het totale bedrag van de financiële bijdrage die beschikbaar is voor Duitsland, overeenkomstig artikel 11 van die verordening.

(49) Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241 moet de berekening van de maximale financiële bijdrage voor Duitsland uiterlijk op 30 juni 2022 worden bijgewerkt. Overeenkomstig artikel 23, lid 1, van die verordening moet nu een bedrag voor Duitsland ter beschikking worden gesteld voor een juridische verbintenis op uiterlijk 31 december 2022. Indien noodzakelijk moet de Raad na het bijwerken van de maximale financiële bijdrage op voorstel van de Commissie dit besluit wijzigen om onverwijld de bijgewerkte maximale financiële bijdrage daarin op te nemen.

(50) De te verstrekken steun wordt gefinancierd met leningen die de Commissie namens de Unie aangaat op basis van artikel 5 van Besluit (EU, Euratom) 2020/2053 van de Raad[11]. De steun moet worden uitbetaald in termijnen zodra Duitsland de desbetreffende mijlpalen en streefdoelen die zijn vastgesteld in verband met de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, op bevredigende wijze heeft verwezenlijkt.

(51) Duitsland heeft om een voorfinanciering van 2 250 000 000 EUR verzocht. Dat bedrag moet ter beschikking worden gesteld van Duitsland onder voorbehoud van de inwerkingtreding en in overeenstemming met de financieringsovereenkomst bedoeld in artikel 23, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241.

(52) Dit besluit moet de uitkomst onverlet laten van eventuele procedures met betrekking tot de toekenning van middelen van de Unie in het kader van andere programma's van de Unie dan Verordening (EU) 2021/241 of van eventuele procedures met betrekking tot verstoringen van de werking van de interne markt, met name uit hoofde van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag. Het doet geen afbreuk aan het vereiste dat de lidstaten, uit hoofde van artikel 108 van het Verdrag, de Commissie op de hoogte moeten brengen van voorgenomen steunmaatregelen.

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan

De beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan van Duitsland op grond van de criteria van artikel 19, lid 3, van Verordening (EU) 2021/241 wordt goedgekeurd. De hervormings- en investeringsprojecten in het kader van het herstel- en veerkrachtplan, de regelingen en het tijdschema voor de monitoring en de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met

[10] Duitsland heeft twee kostenramingen ingediend. In de brutowaarde van het plan, 27 949 882 000 EUR, is btw voor sommige maatregelen inbegrepen, terwijl de nettowaarde van minstens 26 518 833 613 EUR geen btw omvat.

[11] PB L 424 van 15.12.2020, blz. 1.

inbegrip van de relevante mijlpalen en streefdoelen, de relevante indicatoren voor het bereiken van de beoogde mijlpalen en streefdoelen, en de regelingen voor volledige toegang door de Commissie tot de relevante onderliggende gegevens worden vastgelegd in de bijlage bij dit besluit.

Artikel 2
Financiële bijdrage

1. De Unie stelt een financiële bijdrage ter beschikking van Duitsland in de vorm van niet-terugbetaalbare steun voor een bedrag van 25 613 478 442 EUR[12]. Een bedrag van 16 291 323 631 EUR wordt beschikbaar gesteld om uiterlijk 31 december 2022 in een juridische verbintenis te worden vastgelegd. Onder voorbehoud van de bijwerking bedoeld in artikel 11, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241, waarbij voor Duitsland een bedrag wordt berekend dat gelijk is aan of hoger dan dit bedrag, wordt een verder bedrag van 9 322 154 811 EUR ter beschikking gesteld om van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023 in een juridische verbintenis te worden vastgelegd.

2. De financiële bijdrage van de Unie wordt door de Commissie aan Duitsland in termijnen beschikbaar gesteld in overeenstemming met de bijlage bij dit besluit. Een bedrag van 2 250 000 000 EUR wordt beschikbaar gesteld als betaling voor voorfinanciering. De voorfinanciering en de termijnen mogen door de Commissie worden uitbetaald in een of meerdere tranches. De omvang van de tranches is afhankelijk van de beschikbaarheid van de middelen.

3. De voorfinanciering wordt vrijgegeven onder voorbehoud van de inwerkingtreding en in overeenstemming met de financieringsovereenkomst bedoeld in artikel 23, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241. De voorfinanciering wordt vereffend door deze evenredig in mindering te brengen op de betaling van de tranches.

4. De vrijgave van de tranches in overeenstemming met de financieringsovereenkomst is afhankelijk van de beschikbare middelen en van een besluit van de Commissie overeenkomstig artikel 24 van Verordening (EU) 2021/241 dat Duitsland de desbetreffende mijlpalen en streefdoelen die zijn vastgesteld in verband met de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, op bevredigende wijze heeft gehaald. Om in aanmerking te komen voor betaling, onder voorbehoud van de inwerkingtreding van de in lid 1 bedoelde juridische verbintenissen, worden de mijlpalen en streefdoelen uiterlijk op 31 augustus 2026 gehaald.

[12] Dit bedrag stemt overeen met de financiële toewijzing na aftrek van het proportionele aandeel van Duitsland in de uitgaven van artikel 6, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241, berekend volgens de methode van artikel 11 van die verordening.

Artikel 3
Geadresseerde

Dit besluit is gericht tot de Bondsrepubliek Duitsland.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter